

E · R · S · O

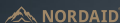
ERSO
PEASPONSOR

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

LIVIKO
— anno 1898 —

RADISSON COLLECTION
TALLINN

NORDIC
CATERING

MOZART JA BEETHOVEN

VIIUL
MARIA
WŁOSZCZOWSKA
ERSO

4

APRILL

ESTONIA KONTSERDISAAL

2025

MOZART
BEETHOVEN
MOZART

erso.ee

CHEMI-PHARM®

SA TALLINNA
LASTEHAIGLA

myfitness
muutab tavalise elu rõõmsaks

PAKEND & PRINT
ERSO TOOLIKOOLUS

iute

ERSO PEASPONSOR

ELAV INSPIREERIV RIKASTAV

Eesti muusikat viivad üheskoos maailma ERSO ja fintech lute

ERSOga on võimalik koos kasvada.
Meid seob otsing ja inspiratsioon.
Nii ERSO kui ka lute püüdleval alati
tipptaseme poole.

- TARMO SILD
lute juht ja kaasasutaja

E · R · *S* · O

MOZART JA BEETHOVEN

MARIA WŁOSZCZOWSKA viiul
Eesti Riiklik Sümfooniaorkester

Kontsert toimub koostöös Poola
Vabariigi Suursaatkonnaga Tallinnas ning
kuulub Euroopa Liidu Nõukogu Poola
eesistumisega seotud kultuuriprogrammi.

Embassy
of the Republic of Poland
in Tallinn

kell 19 – sümfooniakontsert

MARIA WŁOSZCZOWSKA viiul

Eesti Riiklik Sümfooniaorkester

Wolfgang Amadeus Mozart (1756—1791)

„Adagio ja fuuga“ c-moll KV 546

Ludwig van Beethoven (1770—1827)

Viiulikontsert D-duur, op. 61

Allegro ma non troppo

Larghetto

Rondo. Allegro

vaheaeg

Wolfgang Amadeus Mozart

Sümfoonia nr 29 A-duur, KV 201/186a

Allegro moderato

Andante

Menuetto

Allegro con spirito

Kontserdist teevad ülekande Klassikaraadio ja ERSO TV (erso.tv), salvestisi saab ka järelkuulata ja –vaadata.

Wolfgang Amadeus Mozart

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791)

„Adagio ja fuuga“ c-moll, KV 546

1782. aastal kirjutas 26-aastane Mozart õele Viinist:

„Parun van Suiten [Gottfried van Swieten], keda ma igal pühapäeval külastan, andis mulle kõik Händeli ja Sebastian Bachi teosed koju kaasa, pärast seda, kui olin need talle ette mänginud. Kui Constanze neid fuugasid kuulis, armus ta nendesse täielikult. Nüüd ei taha ta enam midagi muud kuulata kui ainult fuugasid... Olles mind sageli kuulnud fuugasid peast mängimas, küsis ta, kas olen kunagi mõne ka üles kirjutanud. Kui vastasin, et ei ole, riidles ta minuga korralikult, et ma pole midagi kirja pannud selles kõige kunstilisemas ja kaunimas muusika vormis.“

Mozarti enda katsetused selles vallas ei lasknudki kaua oodata. Tutvumine barokimeistrite töödega avaldas talle — nagu paljudele teistele hilisematele heliloojatele — märkimisväärsset ja pikaajalist mõju. Peatselt valmis esimeste kontrapunkti õpingute ajal fuuga c-moll, KV 426 kahele klaverile, mõeldud ilmselt mõne parun von Zwieteni kammerkontserdi tarbeks. Tema hilisemas loomingus on barokkmuusika mõju otseselt täheldatav suurteostes nagu reekviem ja 41. sümfoonia, kaudsemalt aga viimase kümnendi tööde üldises üha polüfoonilisemas käsitluses. Nagu on

täheldanud Mozarti biograaf Alfred Einstein, märkis Bachi fuugade tundma õppimine „revolutsiooni ja kriisi helilooja loomingulises tegevuses“.

Juba mainitud fuuga c–moll juurde pöördus Mozart uuesti 1788. aasta suvel. Sel perioodil töötas ta palavikuliselt oma kolme viimase sümfoonia kallal, kuid teadmata põhjusel otsustas vahepeal pühenduda ka ühe lühema teose, „**Adagio ja fuuga**“ c–moll, **KV 546** komponeerimisele. Võimalik, et selle taga oli rahapuudus ning lootus saada kirjastajalt kohe honorar. Et helitöö avaldas trüki Franz Anton Hoffmeister, on oletatud, et tema võis olla ka tellija. Mozart kandis teose enda oopuste kataloogi 26. juunil 1788, kirjeldades seda kui „lühikest *adagio*’t kahele viiulile, vioolale ja bassile fuuga jaoks, mille kirjutasin kaua aega tagasi“. Selmet komponeerida midagi täiesti uut, otsustas ta niisiis teha seade olemasolevast fuugast ja lisada sellele lühikese sissejuhatuse. Tulemuseks on keelpillidele mõeldud dramaatiline, tugeva väljendusvõimega väärtteos, mis avaldab austust barokiajastu hiilgusele ja intellektuaalsele võimekusele ning peegeldab seda, mida Mozart oli Händelilt ja Bachilt õppinud.

Vaid 52–taktilises *adagio*’s jõuavad vahelduda kaks karakterit: üks jõulise rütmikaga, meenutades prantsuse avamängu; teine õrnem ja lüürilisem, kohati ebamaise loomuga. Kui muidu tähendas prantsuse avamäng tavaliselt ulatuslikuma, mitmeosalise teose algust, siis antud juhul on Mozart selle punkteeritud rütmi kasutanud pigem ajastu hõngu ja pidulikkuse tunde edasiandmiseks. *Adagio* harmooniline keel on julge ja ekspressiivne, viidates helilooja huvi avastada uusi võimalusi selles vallas. Järgnevas fuugas kohtab samuti kahesust. Alfred Einstein on summeerinud: „See on range neljahäälnine fuuga sügavalt tõsise „dualistliku“ teemaga — poolenisti käskiv ja poolenisti hädaldav.“ Mozarti fuuga tugevalt rütmilist teemat võib võrrelda meisterlikkuses Bachi teemadega ning see sobib ideaalselt inversiooni ja *stretto* rakendamiseks.

„*Adagio ja fuuga*“ karmi joonega tõsidus ei pruugi otsekohe Mozartiga seostuda — iseloomustatakse ju tihti tema muusikat eelkõige kui säravat, elegantset ja võluvast —, ent tegelikult näitab teos ilmekalt Viini klassikalise muusika ja baroki huvitavaid kokkupuutekohti ning ühtlasi Mozarti kui helilooja võrratut mitmetahulisust.

Teos on ERSO esituses kõlanud vaid kahel korral: aastal 1997 Juha Kangase ja aastal 1995 Thomas Indermühle juhatusel.

Ludwig van Beethoven

Ludwig van Beethoven (1770–1827)

Viiulikontsert D–duur, op. 61

Instrumentaalkontserdi kontekstis meenuvad Ludwig van Beethoveni puhul tõenäoliselt esimesena tema kuulsad klaverikontserdid, kuid vähem oluline ei ole ka 1806. aastal valminud **viiulikontsert D–duur, op. 61**, mis osutus murranguliseks žanri ajaloos ning teenäitajaks hilisematele romantikutest heliloojatele. Ehkki teose retseptsioonilugu sisaldab keerdkäike, on tegu tänapäeva ühe tuntuma ja sagedamini esitatava viiulikontserdiga.

Beethoveni esimesed teosed viiulile ja orkestrile, nagu lõpetamata viiulikontsert C–duur ning romansid F–duur ja G–duur, jäävad 1790. aastatesse. Nendes on märgata tugevat prantsuse viiulikooli mõju (Giovanni Battista Viotti, Pierre Rode, Rodolphe Kreutzer), mis on täheldatav ka täna kõlavas viiulikontserdis. Samal kümnendil tutvus Beethoven imelapsest viuldaja Franz Clementiga, kes oli toona 13–aastane. Uskudes tolle paljutöotavasse tulevikku, jälgis Beethoven tähelepanelikult Clementi karjääritõusu ning näiteks sümfoonia „Eroica“ esiettekanne 1805. aastal toimus just viuldaja heategevuskontserdil. Clementi tellimuse peale hakkas idanema ka viiulikontserdi idee.

Uue teose visandid on leitavad samast märkmikust, mida Beethoven kasutas viienda sümfoonia mõtete ülestähendamiseks, kuid kui viimase

lõpetamine võttis mitu aastat, siis viiulikontsert küpses mõne kuuga. Isiklikus plaanis polnud 19. sajandi esimene kümnend heliloojale sugugi lihtne — süvenev kurtus, raskused ooperi „Fidelio“ komponeerimisel ja ebaõnnestunud suhe Josephine Brunsvikiga —, ometi kujunes 1806. aasta äärmiselt produktiivseks. Lisaks viiulikontserdile valmisid „Razumovski-kvartetid“, neljas sümfoonia, „Appassionata“ ja suurem osa neljandast klaverikontserdist.

Viiulikontserdi esiettekanne toimus 23. detsembril 1806 Theater an der Wienis Clementi heategevuskontserdil. Ajalise surve tõttu lõpetas Beethoven solistipartii niivõrd hilja, et viiuldaja olevat saanud käsikirjalise noodid vaid paar päeva enne kontserti. Seetõttu tuli tal laval kohati tegeleda noodist lugemisega. Kadents oli puudu ja tõenäoliselt improviseeris Clement selle kohapeal. Lisaks väidavad mõned allikad, et viiuldaja otsustas esitada kontserdi esimese ja teise osa vahele enda teose, mida mängis ühel keelel ja pilli tagurpidi hoides. Nimetatud ebasoodsate tingimuste kõrval tekitas küsitavusi ka kontsert ise. Omaaegsele kuulajale oli selles palju nõutukstegevast: ebatavaliselt ulatuslik esimene osa, kus solisti sisenemist tuli mitu minutit oodata; kummaline koputav algusmotiiv timpanitel; *attacca* üleminek teiselt osalt kolmandale; järsk lõpp ja pettumust tekitavalt vähe traditsioonilist virtuoossust solistipartii.

Theaterzeitungi kriitik Johann Nepomuk Moser kommenteeris:

„Kontserdi arvukad kaunid kohad tuleb omaks võtta, kuid tuleb samuti tunnistada, et [---] teatud tavapäraste kohtade lõputud kordused võivad kuulajale kergesti tüütuks muutuda. Tuleb märkida, et Beethoven võiks oma vaieldamatuid andeid sobivamalt rakendada, luues teoseid oma varasemate kompositsioonide vaimus, mis tagavad talle alati koha heliloojate esirinnas. Samas on karta, et kui Beethoven jätkab praegust teed, ei saa see hästi lõppeda ei tema ega publiku jaoks.“

Harmoniconi arvustaja William Ayrton polnud oma hinnangus leebem, väites, et kontserdi „oleks võinud kirjutada ükskõik milline kolmanda või neljanda järgu helilooja“.

Viiulikontsert vajus unustusse mitmeks järgnevakس kümnendiks, kuni selle tõi 1844. aastal varjusurmast välja 12-aastane viiuldaja Joseph Joachim, kes esitas kontserti koos Londoni Filharmonoonia Ühingu orkestriga Felix Mendelssohni juhatusel. Edukale ettekandele järgnesid paljud teised,

toetades kontserdi „taasavastamist“. Joachim ise nimetas seda hiljem „suurimaks saksa viiulikontserdiks“.

Klaverikontserte komponeerides võttis Beethoven solistina arvesse iseennast, ent viiulikontserdi puhul on selgelt näha arvestamine Clementi tugevustega — kaasaegsed hindasid interpreeti eriti elegantse ja rafineeritud stiili ning intonatsioonilise puhtuse poolest kõrges registris, mida Beethoven kogu teose vältel ka esile toob. Väärika loomuga kontserdis peegeldub ka prantsuse „revolutsioonilise“ muusika mõju Beethoveni stiilile, sh motiiviliste seoste arendamises ning üldises iseloomus ja kõlapildis. Üldiselt avab teos helilooja vähem tuntud lüürilist poolt. Esiplaanil on harmoonia ja tasakaal, jättes kõrvale Beethovenile sageli iseloomuliku traagilise intensiivsuse ja võitluslikkuse.

Nagu öeldud, on esimene osa tavaliselt pikk, kestes peaaegu sama kaua kui mõni varasem instrumentaalkontsert tervikuna. Selle avavad ootamatult vaiksed neli lööki timpanitel, luues kohe seose ka prantsuse militaarse muusikaga. Timpanilöögid korduvad teoses hiljemgi, pannes aluse kontserdi terviklikkusele. Seejärel kõlavad puhkpillide esituses esimene ja teine teema. Pärast pikka orkestraalset sissejuhatust, mis võtab kokku kogu osa temaatilise sisu ning suurendab ootust ja pinget, siseneb lõpuks solist väljakutsuva tõusva passaažiga, mis ei jäta ruumi valele intoneerimisele.

Teine osa pakub variatsioone lihtsale ja kaunile G-duuris teemale, mis kõlab algul summutatud keelpillidel, siis korratuna puhkpillidel. Solist teemat ette ei mängi, vaid dekoreerib seda; seejärel esitleb teist teemat, mida samuti varieeritakse. Helilooja hoiab kuulaja huvi värvimuutustega orkestratsioonis ning solisti filigraansete kaunistuste abil. Lühike kadents viib pausita kolmandasse ossa.

Energiast pakatavas rondo-osas loob Beethoven rohkelt võimalusi virtuosseks lõbutsemiseks. See on täis soojust ja rahvamuusikalikke intonatsioone, tuues esile võrdluspildi ka rustikaalsete jahipidustustega. Põhiteema kutsub tantsule ning kontrastsed lõigud sisaldavad värvikaid meeleolu- ja helistikumuutusi. Lõpupoole toimub küll vaibumine, kuid punkti panevad kontserdile kaks ootamatult tugevat orkestriakordi.

ERSOga on Beethoveni viiulikontserti esitanud paljud Eesti ja välisartistid. Viimati kõlas Beethoveni viiulikontsert 2023. aasta septembris hooaja avakontserdil, mida juhatas Olari Elts ja solist oli Hans Christian Aavik.

Wolfgang Amadeus Mozart

Sümfoonia nr 29 A-duur, KV 201/186a

Wolfgang Amadeus Mozarti sümfoonilisest muusikast umbes kolmandik valmis vahemikus 1772–1774. Nimetatud perioodi silmapaistvamaid näiteid väljendusrikkuse ja kompositsioonitehnilise meisterlikkuse poolest on **sümfoonia nr 29 A-duur, KV 201**, mida muusikateadlane Stanley Sadie on nimetanud „teetähiseks... isiklikuks toonilt, ehk isegi ainulaadseks kammermuusikaliku intiimsuse ning samas tulise ja impulsiivse maneeeri ühendamise poolest“. Pärast selle valmimist keskendus Mozart teistele žanridele, naastes sümfoonia juurde alles 1778. aastal, komponeerides siis oma küpsed, hulga komplitseeritumad hilised meistriteosed.

Mozart lõpetas 29. sümfoonia Salzburgis 6. aprillil 1774, olles 18-aastane. Tegu on ühega seitsmest sümfooniast, mille Mozart kirjutas Salzburgi vürstlikule peapiiskopile Hieronymus von Colloredole aastatel 1773–74. Esiettekande kohta peapiiskopi õukonnas puuduvad andmed — ilmselt ei peetud seda piisavalt tähelepanuväärseks sündmuseks. Samas näib, et Mozart ise pidas teost eriliseks, kuna kandis seda kaasas kogu elu ning esitas alati, kui võimalus avanes. Sümfoonia komponeerimisele oli eelnenud Viinis käik 1773. aasta sügisel. Koos isaga külastati peretuttavat, arsti ja astroloogi Franz Anton Mesmerit, ent ilmselt otsis Leopold Mozart eelkõige positsiooni pojale kuninglikus õukonnas, mida aga ei õnnestunud saada. Viinis kuulis noor Mozart tolle aja uut muusikat, sealhulgas Joseph Haydni kvartette ning „tormi ja tungi“ sümfooniaid.

Kogetu andis kahtlemata ainek ja inspiratsiooni tema järgnenud teostele. Reisi mõju on näha näiteks selles, et Mozart otsustab neljaosalise sümfoonia ülesehituse kasuks, mis oli toona Viinis tavaks. Teiseks täiendab pärast Viini külastust valminud sümfooniatega itaaliapärast graatsiat ja võlu märgatavalt suurenenud tõsidus. Ehkki täna esitatavas teoses on jätkuvalt omal kohal nooruslik elujõud ja väga selge vormikäsitlus, seisab see juba kaugemal Mozarti varasema muusika lihvitud „meelelahutuslikkusest“ ning ennustab ette Mozarti hilisema loomingu küpsust ja sisukust. Sümfoonia orkestratsioon on tagasihoidlik — lisaks keelpillidele vaid kaks paari puhkpille —, kuid vahendite säästlikkus ei piira kuidagi teose sümfoonilist iseloomu.

Sümfoonia algab pehmelt keelpillide sissetulekuga. Esimene teema on meeldejääv ja kergesti äratuntav nii laskuva oktavihüppe kui ka pulseerivate korduvate nootide poolest. Avateema kordub, tõustes sekventsiliselt ja

kinnistades seeläbi end kuulaja mällu. Lüüriline kõrvalteema kõlab viiulite esituses ja on markeeritud korduvate trilleritega. Väga lühikesele töötlusele järgneb konventsionaalne repriis koodaga.

Kaunilt voolav *andante* on justkui sümfoonia soojalt tukslev süda, mis oma summutatud viiulite lauluga tuletab meelde serenaadi. Veetlevad rokokoolikud ornamentatsioonid ja delikaatne faktuur on lähedasemad pigem keelpillikvartetile kui sümfooniale. Muusikateadlane Edward Downes on öelnud osa kohta järgmist:

„See on täis 18. sajandi klišeosid ja käike, mida teised heliloojad on kasutanud sadu kordi enne ja pärast, kuid siin kõlavad need nii spontaanselt ja kaunilt, et iga fraas väärib kordamist ja kordamist. Ja ometi tundub see osa ikka liiga lühike.“

Menueti puhul ei ole enam tegu puudliparukates kavalieride ja uhketes krinoliinides daamide väärika õukonnatantsuga. Muusikateadlase Neal Zaslawi sõnul on muusika iseloom siin rohkem sümfooniline kui tantsuline. Rütmika on jõuline ja punkteeritud, omased on järsud fortissimo'd. Keskmise löigu kontrastne lüürilisus toob menueti jõulisust veelgi teravamalt esile.

Sümfoonia lõpetab rõõmsameelne finaal, milles Mozart loob otsese seose esimese osaga, kasutades esimeses teemas uuesti meeldejäävat oktavihüpet. Teine teema on galantsem, kaunistatud trillerite ja lisanootidega. Finaal on hoogne ja rikka harmooniaga, Haydni „jahilike“ finaalide vaimus. Helilooja loob sundimatu ja lustliku õhkkonna, andes võrreldes esimese osaga rohkem ruumi arendusele ja lisades sellega finaali kaalukust. Võib öelda, et tegu on kõige rikkalikuma ja dramaatilisema arendusosaga üldse, mida Mozart oli selleks hetkeks kirjutanud. Vaatamata osa tõelisele sümfoonilisusele, on selles samas säilitatud sära ja kergus, peaaegu tantsuline iseloom, meenutades rokokoolikke rondosid, millega tolaeagsed itaalia sümfooniad tavaliselt lõppesid.

ERSO esituses on Mozarti 29. sümfoonia kõlanud Neeme Järvi (1962, 1966, 2022), Carlo Zecchi (1965), Eri Klasi (1969) ja Thomas Indermühle (1993) juhatusel.

Meeta Vardja

Poola viiuldaja **MARIA WŁOSZCZOWSKA** on tuntud oma mitmekülgsuse poolest, olles esinenud nii solisti, muusikalise juhi kui ka kammermuusikuna. Lisaks on ta Briti kammerorkestri Royal Northern Sinfonia kunstiline partner ning Euroopa Kammerorkestri dirigent ja juht.

Tema karjääri hiljutiste tipphetkede hulka kuuluvad soolodebüüt BBC Promsil koos Royal Northern Sinfonia orkestri ja dirigendiga Dinis Sousa, Euroopa Kammerorkestri juhtimine Mozartile pühendatud festivalil Mozartwoche Salzburgis ja Kronbergis, Orquesta Sinfónica de Tenerife juhtimine, Beethoveni viiulikontserdi esitamine Bournemouthi sümfooniaorkestriga ja Mozarti viiulikontserti nr 5 esitamine koos Portugali kammerorkestriga Orquestra XXI ning Vivaldi, Bachi ja Telemanni kontserdid koos Saksa kammerorkestriga Neues Bachisches Collegium Musicum Reinhard Goebeli juhatusel Leipzgis asuvas Gewandhausis. Hooajal 2024/25 esineb Maria solisti ja muusikajuhina muu hulgas Orchestre de Chambre de Paris, Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri ja Amsterdam Sinfonietta muusikutega. Lisaks naaseb ta muusikajuhi ja solistina mitme huvitava projekti jaoks Euroopa Kammerorkestri juurde.

Tunnustamaks tema silmapaistvat tööd Royal Northern Sinfonia juhina alates 2021. aastast, määrati Maria alates 2024. aasta sügisest orkestri kunstiliseks partneriks (temale spetsiaalselt loodud ametikoht). Oma

avahooajal esitab ta väga kirjut repertuaari: Schuberti viies sümfoonia, Tšaikovski „Serenaad keelpillidele“, Schönbergi „Verklärte Nacht“ ja „Pierrot Lunaire“ ning Britteni „Les Illuminations“.

Samuti on tal plaanis Bachi õhtu, mis sisaldab mh viiulikontserte nr 1 ja 2. Lisaks esineb ta solistina Schumanni viiulikontserdil, mida dirigeerib Dinis Sousa.

Maria esineb sageli Londoni Wigmore Hallis ja rahvusvahelistel festivalidel, nagu Musikdorf Ernen, Lockenhaus, Lammermuir ja IMS Prussia Cove. Samuti on ta püsesineja rahvusvahelise kammermuusika keskuses Yellow Barnis, Vermontis. Maria esineb regulaarselt koos tuntud artistidega, nagu Jeremy Denk, Alasdair Beatson ja Dinis Sousa, ning viimaste tähtsündmuste hulka kuulub tema New Yorgi debüüt, kus ta esitas kõik kuus Bachi sonaati viiulile ja klahvpillidele ning Ivesi viiulisonaadid Wigmore Hallis ja Lammermuiri festivalil koos Jeremy Denkiga.

Hooajal 2022/23 alustas tegevust Maria juhitud Valo Quartet, millega nad tegid oma debüüdi Resonances'i festivalil Brüsselis. Samuti on nad esinenud Trasimeno muusikafestivalil Itaalias ja kammermuusika kontserdisarja Seriös Helsinki raames Soomes. Lähitulevikus esinevad nad Lammermuiri festivalil Šotimaal, Musiq3 festivalil Belgias, Kaustineni kammermuusika festivalil Soomes ja The Glasshouse International Center for Music'i keskuses Gatesheadis.

Royal Philharmonic Society Emily Andersoni auhinna pälvinud Maria asus elama Ühendkuningriiki pärast õpingute lõpetamist Guildhalli muusika- ja draamakoolis Ungari viiuldaja ja dirigendi András Kelleri juhendamisel. 2018. aastal võitis ta Leipzigi XXI rahvusvahelisel Johann Sebastian Bachi konkursil nii peapreemia kui ka publikupreemia.

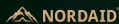
E · R · S · O

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

ERSO
PEASPONSOR

LIVIKO
— alates 1898 —

RADISSON COLLECTION
TALLINN

NORDIC
CATERING

ENIGMA VARIATSIOONID

30

APRILL
ESTONIA KONTSERDISAAL
kell 19

TŠELLO
**PIETER
WISPELWEY**

ERSO

DIRIGENT
**JOSÉ LUIS
GOMEZ**

**FARRENC
HAYDN
ELGAR**

erso.ee

CHEMI-PHARM®

PAKEND & PRINT
EROSTEHNURKES

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER (ERSO) on elav ja mitmekülgne orkester, kes püüdleb alati tipptaseme poole. Eesti vanimal ja mainekaimal regulaarselt tegutseval sümfooniaorkestril täitub sel hooajal 98. tegevusaasta. ERSO ajalugu ulatub aastasse 1926 ning sarnaselt paljude omataolistega maailmas on see seotud rahvusliku ringhäälingu sünni ja arenguga. Alates hooajast 2020/2021 on enam kui 100-liikmelise orkestri peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts. Neeme Järvi jätkab koostööd ERSOga eluaegse aupeadirigendina, orkestri kunstiline nõustaja on Paavo Järvi, varasemad peadirigendid on olnud Olav Roots, Paul Karp, Roman Matsov, Neeme Järvi, Peeter Lilje, Leo Krämer, Arvo Volmer, Nikolai Aleksejev ja taas Neeme Järvi.

ERSO on käinud arvukatel turneedel ning osalenud mainekatel rahvusvahelistel muusikafestivalidel. 2023. aasta mais toimus orkestri esimene kontserdireis Suurbritanniasse, kus kahe nädala jooksul anti 11 kontserti. 2022. aastal esineti Olari Eltsi juhatusel Nürnbergis, Münchenis ja Pariisis. 2021. aasta novembri lõpus osalesid ERSO ja Elts Poolas rahvusvahelisel Kesk- ja Ida-Euroopa muusikafestivalil „Eufonie“. 2019. aastal avasid ERSO ja Neeme Järvi Prantsuse Raadio maineka Montpellier’ muusikafestivali ning orkester käis Kesk-Euroopa turneel, kus Neeme Järvi juhatusel esineti Viini Musikvereini kuldses saalis, Linzi Brucknerhausi suures saalis, Praha Rudolfinumi Dvořáki saalis ja Bregenzi Bodensee saalis ning Mihhail Gertsji juhatusel Saksamaal Erlangenis ja Viersenis. Veel on esinetud sellistel maailmalavadel nagu Berliini Konzerthaus, New Yorgi Avery Fisher Hall (praeguse nimetusega David Geffen Hall), Peterburi filharmonia suur saal ja Maria Teatri kontserdisaal, Kölni filharmonia, Helsingi Musiikkitalo, Stockholmi Berwaldhallen jt.

ERSO plaadistuste kõrget kvaliteeti on esile tõstetud mainekates klassikalise muusika ajakirjades ning sellega on kaasnenud mitmed tunnustused, millest olulisim on Eesti esimene Grammy (2004, dirigent Paavo Järvi), värskeimad aga aasta klassikaalbumi tiitel 2020. aastal Eesti muusikaauhindade jagamisel Elleri sümfooniliste poeemide teise plaadi eest (dirigent Olari Elts) ning kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia ERSO-le ja Olari Eltsile seniste Elleri muusika salvestiste eest. Suurepärane koostöö on ERSO-l selliste mainekate plaadifirmadega nagu Chandos, BIS, Onyx, samuti Ondine, ERP jt.

Lisaks kohalikele raadio- ja telekanalitele on ERSO kontserte üle kandnud Mezzo ja medici.tv ning EBU vahendusel on need jõudnud paljudesse Euroopa raadiojaamadesse. 2020. aastal alustas tegevust ERSO TV (erso.tv), kus saab vaadata kõiki orkestri live-kontserte ning juba toimunud esinemisi.

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

Peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts

Eluaegne aupeadirigent Neeme Järvi, **kunstiline nõustaja** Paavo Järvi

Koosseis 4. aprillil 2025

I VIIUL

Maria Włoszczowska
Piret Sandberg
Kristiina Aimla
Kätlin Ivask
Kirti-Kai Loorand
Astrid Muhel
Hanna-Liis Nahkur
Tõnis Pajupuu
Andrus Tork
Tarmo Truuväärt

II VIIUL

Kaido Välja
Toomas Hendrik Ellervee
Maiu Mägi
Marlis Timpmann
Maaren Vihermäe
Annelize Vlasenko
Madleen Kristen Alasi
Eva Maarja Forslund

VIOOLA

Rain Vilu
Martti Mägi
Mall Help
Sandra Klimaitė
Kristiina Välja
Arvo Haasma

TŠELLO

Mära Botmane
Lauri Toom
Levi-Danel Mägila
Katrin Oja
Maris Vallsalu
Villu Vihermäe

KONTRABASS

Matī Lukk
Janel Altroff
Indrek Pajus
Ants Önnis

FLÖÖT

Mihkel Peäske

OBOE

Guido Gualandi
Tõnis Traksmann

KLARNET

José Carlos Domínguez
Almela
Meelis Vind

FAGOTT

Peeter Sarapuu
Francesco Pio Russo

METSASARV

Ye Pan
Artur Reinpõld

TROMPET

Indrek Vau
Erki Möller

TIMPANID

Maarja Nuut

SA ERSO juhatus

Kristjan Hallik

Produtsent

Daily Trippel

Orkestri mäenedžer

Marko Metsaru

Partnersuhete ja müügi juht

Signe Vaiknemets

Raha kaasamise ja partnersuhete spetsialist

Morgan Merrell

Maine- ja kommunikatsioonijuht

Kärt Ruubel

Toimetaja

Anita Maasalu

Noodikoguhoidja

Mariell Aren

Disainer

Norman Orro

Personalijuht

Piret Veensalu

Pillilao juhataja

Egert Leinsaar

Kammer- ja noorteprojektide produtsent

Taavi Orro

Lavameistrid

Jüri Korjus
Heiki Zvorovski

E · R · S · O
EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

KONTSERDIPILETI ESITAMISEL
ON MEKK RESTORANIS
SOOMAA TERVITUSJOOK
TOIDU KÕRVALE **TASUTA.**

Pakkumine kehtib 2024/25 kontserdihooajal.

RESTORAN JA BAAR

MOODNE EESTI KÖÖGIKUNST

MEKK RESTORAN JA BAAR
Rävala pst 3, 10143 Tallinn, Estonia
www.restoranmekk.ee

ERSO TÄNAB TOETAJAJD

ERSO
PEASPONSOR

KONTSERDISARJADE TOETAJAD:

KOOSTÖÖPARTNERID:

MOODNE EESTI KÖÖGIKUNST

*"Räägime oma lugu toidu kaudu,
kasutades vanavanemate tehnikaid,
teadmisi ja traditsioone, ning
esitame selle kaasaegses võtmes."*

*Rene Uusmees,
Hotelli Radisson Collection Tallinn
ning MEKK Restorani ja Baari
peakokk*

Rene Uusmees

MEKK RESTORAN JA BAAR
Rävala pst 3, 10143 Tallinn, Estonia
www.restoranmekk.ee

KUTSUME KUULAMA

BELLINCAMPI JA SCHUMANN

R, 11. APRILL KELL 18 (EELKONTSERT) JA KELL 19, ESTONIA KONTSERDISAAL

Felix Mendelssohn. Avamäng „Ruy Blas“, op. 95

Edvard Grieg. Klaverikontsert a-moll, op. 16

Robert Schumann. Sümfoonia nr 2 C-duur, op. 61

ALEXANDER GAVRYLYUK klaver, ERSO, dirigent GIORDANO BELLINCAMPI

ALEXANDER GAVRYLYUK

L, 12. APRILL KELL 18, MUBA SUUR SAAL

Wolfgang Amadeus Mozart. Rondo D-duur, KV 485

Franz Schubert. Klaverikvintett A-duur „Forellikvintett“, D.667, op. 114

ALEXANDER GAVRYLYUK klaver, TRIIN RUUBEL viiul, RAIN VILU

viola, SEULKI LEE tšello, MATI LUKK kontrabass

EESTI MUUSIKA PÄEVAD

R, 25. APRILL KELL 18 (EELKONTSERT) JA KELL 19, ESTONIA KONTSERDISAAL

Lepo Sumera. Katkend balletist „Sisalik“

Märt-Matis Lill. Uus teos (esiettekanne)

Timo Steiner. Uus teos (esiettekanne)

Eino Tamberg. „Avafanfaarid“, op. 112

Mari Vihmand. „... pitsatiks kollane päike“ (esiettekanne)

Tatjana Kozlova-Johannes. „Valgus siseneb läbi prao“ (esiettekanne)

Rasmus Puur. Uus teos (esiettekanne)

Artur Lemba. Sümfoonia nr 1 cis-moll

ERSO, dirigent MICHAEL WENDEBERG

E · R · · O

Estonia pst 4
10148 Tallinn
tel 6 147 787
erso@erso.ee
www.erso.ee

Kuula ja vaata uuesti!

 ERSO.TV